

REGERINGSRÄTTENS DOM

ANKOM
2010-05-31Mål nr
1989-08

meddelad i Stockholm den 27 maj 2010

SÖKANDE

Svenska Naturskyddsföreningen

Ombud: Jur. kand. Oscar Alarik
Svenska Naturskyddsföreningen
Box 4625
116 91 Stockholm**KLANDRAT AVGÖRANDE**Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 19 december 2007,
M2007/1617/F/M, avseende tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken av
gruppstation för vindkraft på lågfjället Sjisjka, Gällivare kommun, se bilaga**SAKEN**

Rättsprövning

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

BAKGRUND

Vindkompaniet i Mörbylånga AB (bolaget) ansökte hos Miljödomstolen, Umeå tingsrätt, om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) att uppföra och driva en gruppstation för vindkraft på lågfjället Sjisjka, cirka 25 km söder om Kiruna, i Gällivare kommun. Området i fråga, Kaitum fjällurskog, ingår i det europeiska nät

Dok.Id 90758

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm**Besöksadress**
Wallingatan 2**Telefon**
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se**Telefax**
08-561 678 20**Expeditionstid**
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

Mål nr
1989-08

av särskilda bevarandeområden och särskilda skyddsområden, Natura 2000, som avses i rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

På begäran av kommunfullmäktige i Gällivare beslutade regeringen den 21 december 2006 att den planerade gruppstationen skulle tillåtlighetsprövas enligt 17 kap. MB.

Miljödomstolen överlämnade med eget yttrande tillåtlighetsfrågan till regeringens avgörande i enlighet med 21 kap. 7 § MB.

Regeringen meddelade det nu klandrade beslutet den 19 december 2007.

Miljödomstolen beslutade i deldom den 23 maj 2008, mål nr M 4477-04, att godkänna bolagets miljökonsekvensbeskrivning och att med ett antal villkor lämna bolaget tillstånd till den planerade gruppstationen.

Efter överklagande av bl.a. Svenska Naturskyddsföreningen beslutade Miljööverdomstolen i dom den 25 augusti 2009, mål nr M 5256-08, att ändra miljödomstolens dom endast på så sätt att ett av villkoren skulle ha annan lydelse och att ett tillägg skulle göras i fråga om förordnandet om dispens.

YRKANDE M.M.

Svenska Naturskyddsföreningen yrkar att Regeringsrätten upphäver regeringens beslut. Föreningen anför bl.a. följande.

Regeringens beslut strider mot lokaliseringsregeln i 2 kap. 6 § första stycket MB, skyddet av riksintressant natur i 4 kap. 1 §, reglerna om miljökonsekvensbeskrivningar i 5 kap., skyddet av särskilda bevarandeområden i 7 kap. 28–29 §§, regler om naturreservat i 7 kap. och skyddet av landskapsbilden enligt övergångsbestämmelserna till MB. Det är inte uppenbart att dessa fel, var för sig eller sammantaget, saknat betydelse för regeringens avgörande av ärendet.

Lokaliseringsregeln i 2 kap. 6 § MB innebär hinder för att tillåta en vindkraftspark i det aktuella området. Lågfjället Sjisjka är inte en lämplig plats för energi-produktion eftersom det innebär ett för stort intrång i skyddade naturmiljöer. Lokaliseringsbedömningen i miljökonsekvensbeskrivningen är bristfällig. Den är inte genomarbetad och upptas till största delen av en metodikbeskrivning. Det finns bättre lokaliseringar. Nyligen meddelade det statliga bolaget Sveaskog att man identifierat cirka 2000 platser lämpliga för vindkraftsutbyggnad. Det råder alltså inte brist på lämpliga lokaliseringar men det kan vara lättare och billigare för vindkraftsbolagen att få markägare att avstå från mark som de ändå inte kan exploatera på grund av till exempel reservatsskydd.

Beslutet strider mot skyddet av riksintressant natur i 4 kap. 1 § MB och berör även riksintresset av obrutna fjällområden enligt 5 §. Vindkraftsparken kommer att synas milsvitt och få en bestående negativ inverkan på det obrutna fjällområdet eftersom Sjisjka ligger omedelbart i blickfånget från en stor del av fjällkedjan. En vindkraftspark av den aktuella storleken kommer att skada områdets naturvärde påtagligt, inte minst på grund av de vägar och ledningar som måste anläggas genom reservatet. I vegetationsinventeringen nämns arealminskningar av bl.a. fjällbjörkskog och ett flertal våtmarker, påverkad hydrologi och ökad erosion.

Den miljökonsekvensbeskrivning som bolaget gjort är så bristfällig att regeringen inte har kunnat göra en korrekt bedömning av sakförhållandena. Utöver bristerna i lokaliseringsbedömningen har den fågelinventering som legat till grund för beskrivningen varit alltför begränsad i tiden och utelämnat delar av häcknings-tiden för relevanta arter.

Hela Kaitum fjällurskogsreservat ingår i Natura 2000-nätverket och skyddas därmed av reglerna i 7 kap. 27–29 §§ MB. Bl.a. ska en gynnsam bevarandestatus för livsmiljöer upprätthållas i dessa områden. Regeringen har bedömt att vindkraftsparken kommer att innebära en ringa påverkan på Natura 2000-området och att ett särskilt tillstånd enligt 7 kap. 29 § bör kunna medges. Av 7 kap. 28 b §

Mål nr
1989-08

framgår emellertid att tillstånd ska vägras om de livsmiljöer som ska skyddas kan skadas. Till och med avlägsna risker för skada kan vara ett hinder (se Miljöbalken - en kommentar, Bertil Bengtsson m.fl. s. 7:80). I detta fall torde det vara fråga om direkta, högst påtagliga skador på de skyddade livsmiljöerna. Dessa skador följer av bl.a. direkta avverkningar i den skyddade livsmiljön fjällbjörkskog, påverkan på fjällhedar genom bl.a. nedgrävning av fundament samt vägbygge genom den prioriterade livsmiljön aapamyror. I dessa myrar kan det förekomma prioriterade fågelarter som kan påverkas negativt om t.ex. myrarnas hydrologiska förutsättningar försämras under det känsliga födsökningsskedet under häckningen. I bevarandeplanen för Natura 2000-området beskrivs bevarandesyfte och bevarandemål. Syftet är att Natura 2000-området ska bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de naturtyper som ingår. Målet anges vara att naturtypens areal ska uppgå till *minst* angivet antal hektar.

Den minskning av skyddade livsmiljöer som exploateringen resulterar i kommer att innebära att uppställda bevarandemål och gynnsam bevarandestatus inte kan upprätthållas. Det finns också farhågor om hur projektet kommer att påverka närvaron av prioriterade fågelarter som grönbena och smalnäbbad simsnäppa. När det gäller den prioriterade arten sångsvan är det inte utrett om häckning förekommer. Dessa och andra förändringar strider mot såväl den bevarandeplan som tagits fram för Natura 2000-området som gällande rätt. Regeringen har i beslutet inte hänvisat till de extraordinära undantagsmöjligheter som regleras i 7 kap. 29 § MB. Men inte heller enligt denna bestämmelse kan etableringen tillåtas eftersom det inte saknas alternativa lokaliseringar.

En slutrapport från två års fågelstudier på den aktuella platsen visar att den felaktiga handläggningen av ärendet redan gett kraftiga skadeverkningar på lågfjället Sjisjka, trots att byggprojektet bara är i startfasen. Den hotade arten fjällvråk flyger på de höjder som aggregatens vingar rör sig. Två fjällvråks-häckningar i närheten av verksamhetsområdet har redan försvunnit. En häckning av den hotade stenfalken har försvunnit, sannolikt på grund av den nya vägdragningen omedelbart invid häckningsträdet.

Mål nr
1989-08

Projektet strider mot reservatsbestämmelserna för Kaitums fjällurskogsreservat. Det borde ha inverkat på regeringens bedömning eftersom det är tveksamt om länsstyrelsen kan gå emot regeringens tillåtlighetsbeslut vid en senare prövning. Projektet strider också mot bestämmelser till skydd för landskapsbilden. Länsstyrelsen i Norrbottens län beslutade 1972 om skydd för landskapsbilden i Norrbottens fjällvärld enligt 19 § i den numera upphävda naturvårdslagen. Enligt övergångsbestämmelserna till MB gäller det skyddet fortfarande.

Regeringen lät uttryckligen bli att pröva anläggningens laglighet när det gäller intrånget i naturreservatet och Natura 2000-området. Miljööverdomstolen ansåg sig inte kunna pröva just de rättsfrågor som regeringen explicit avstått från att bedöma. Regeringen har oavsett sina intentioner avgjort tillstånds- och dispensfrågor som därmed inte blivit prövade i vederbörlig ordning. Det strider mot grundläggande svenska rättsprinciper och den EG-rättsliga effektivitetsprincipen. Föreningens talerätt har därmed till betydande del satts ur spel.

SKÅLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen. I 2 § föreskrivs att en miljöorganisation som avses i 16 kap. 13 § MB får ansöka om rättsprövning av sådana tillståndsbeslut som omfattas av Århuskonventionens artikel 9.2. Beslut som omfattas av krav på miljökonsekvensbeskrivning liksom andra beslut som kan ha en betydande påverkan på miljön omfattas av den artikeln. Enligt 7 § rättsprövningslagen ska Regeringsrätten upphäva regeringens beslut om detta strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på

Mål nr
1989-08

saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Regeringens tillåtlighetsprövning av verksamheter regleras i 17 kap. MB. I 1 § anges i vilka fall det är obligatoriskt med tillåtlighetsprövning. I 3 § föreskrivs att regeringen, i fall där tillåtlighetsprövning inte är obligatorisk, under vissa förutsättningar får förbehålla sig att pröva tillåtligheten av en verksamhet. Enligt 4 a § ska regeringen på kommunfullmäktiges begäran förbehålla sig tillåtlighetsprövningen av vissa nya verksamheter, om det är möjligt enligt de närmare angivna förutsättningarna i 3 § och det inte finns särskilda skäl för att avstå från prövningen. Enligt 4 a § 7 gäller detta ny verksamhet avseende anläggningar för vindkraft som är tillståndspliktiga enligt bestämmelserna om miljöfarlig verksamhet.

Den aktuella gruppstationen är tillståndspliktig enligt bestämmelserna om miljöfarlig verksamhet i bl.a. 9 kap. MB. Miljödomstolen har prövat bolagets ansökan om tillstånd. Enligt 21 kap. 7 § ska miljödomstolen överlämna tillåtlighetsfrågan med eget yttrande till regeringens avgörande, bl.a. i sådana fall där regeringen förbehållit sig prövningen enligt 17 kap. 3 §.

Eftersom gruppstationen ska ligga i ett Natura 2000-område hade regeringen vid sin tillåtlighetsprövning att beakta bl.a. om det förelåg förutsättningar för intrång i detta område.

Art- och habitatdirektivet har genomförts i Sverige i första hand genom reglerna i 7 kap. 27–29 b §§ MB och i 15–20 a §§ förordningen (1998:1252) om områdeskydd enligt miljöbalken m.m.

Av 7 kap. 28 a § MB framgår att det krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. I 28 b § föreskrivs att sådant

tillstånd får lämnas endast om verksamheten eller åtgärden inte kan skada de livsmiljöer som ska skyddas eller medföra att de arter som ska skyddas utsätts för en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet av dem i området.

Enligt 7 kap. 29 § MB får tillstånd enligt bestämmelserna i 28 a § lämnas trots bestämmelserna i 28 b § om 1) det saknas alternativa lösningar, 2) verksamheten eller åtgärden måste genomföras av tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse och 3) de åtgärder vidtas som behövs för att kompensera för förlorade miljövärden så att syftet med att skydda det berörda området ändå kan tillgodoses. Ett beslut om sådant tillstånd får lämnas endast efter regeringens tillåtelse.

Regeringen har i det nu klandrade beslutet tillåtit att den aktuella gruppstationen för vindkraft uppförs inom Natura 2000-området och bedömt att tillstånd till detta kan lämnas enligt 7 kap. 28 a § MB. Regeringens beslut i tillåtlighetsfrågan är bindande för den efterföljande prövningen av tillstånd. Tillståndsmyndigheternas prövning begränsas alltså till de frågor som inte har prövats av regeringen (prop. 1997/98:45 s. 435–436 och 443, MÖD 2006:44 och RÅ 2008 ref. 89).

Med hänsyn till vad som framkommit om miljökonsekvenserna av att uppföra och driva den aktuella gruppstationen finner Regeringsrätten att regeringens beslut inte strider mot bestämmelserna om skydd för särskilda bevarandeområden i 7 kap. MB eller motsvarande artiklar i art- och habitatdirektivet.

Svenska Naturskyddsföreningen har också anfört att beslutet strider mot bestämmelserna i 2 och 4 kap. MB.

För en verksamhet eller åtgärd som tar ett markområde i anspråk ska enligt 2 kap. 6 § MB väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. I 4 kap. regleras bl.a. under vilka förutsättningar exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön får komma till stånd i sådana särskilt utsedda geografiska områden som är av riksintresse på grund av sina natur- och kulturvärden.

Mål nr
1989-08

De allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. MB – däribland den om platsval i 6 § – är, liksom bestämmelserna i 4 kap., allmänt hållna och ger myndigheten ett förhållandevis stort utrymme för bedömning.

Med hänsyn till vad som förekommit i ärendet kan det enligt Regeringsrättens mening inte anses framgå att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som finns i ärenden av förevarande slag eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet. Regeringens beslut kan således inte anses strida mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett. Det framgår inte heller klart av omständigheterna att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

Marianne Eliason

Nils Dexe

Anna-Karin Lundin

Annika Brickman

Kristina Ståhl

Karin Königsson

Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. I

Föredraget 2010-04-21

Miljödepartementet

Umeå tingsrätt
miljödomstolen
Box 138
901 04 UMEÅ

Tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken av gruppstation för vindkraft
på lågfjället Sjisjka, Gällivare kommun
(Ert mål nr M 4477-04)

Regeringens beslut

Regeringen tillåter en gruppstation för vindkraft omfattande högst 30 vindkraftverk med en maximal höjd på 130 meter och med en sammanlagd uteffekt på 90 MW på lågfjället Sjisjka i Gällivare kommun.

Regeringen överlämnar ärendet till Umeå tingsrätt, miljödomstolen, för fortsatt prövning av Vindkompaniet Mörbylånga AB:s ansökan om tillstånd enligt miljöbalken.

Ärendet

Vindkompaniet Mörbylånga AB (bolaget), ansökte hos Umeå tingsrätt, miljödomstolen, om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till anläggande och drift av en gruppstation för vindkraft på lågfjället Sjisjka i Gällivare kommun. Ansökan avser högst 30 vindkraftverk med en sammanlagd uteffekt av 90 MW. Kommunfullmäktige i Gällivare kommun begärde den 4 december 2006 att regeringen skulle förbehålla sig att pröva verksamheten enligt 17 kap. miljöbalken. Den 21 december 2006 beslutade regeringen att förbehålla sig tillåtlighetsprövningen. Miljödomstolen har med eget yttrande enligt 21 kap. 7 § miljöbalken, överlämnat frågan om tillåtligheten av verksamheten till regeringens avgörande.

Bolaget har anfört bl.a. följande.

Gruppstationen beräknas årligen kunna producera ca 0,25 TWh el. Det motsvarar hushållsel till omkring 50 000 hushåll. Utbyggnaden kommer i dagsläget att öka den samlade vindkraftsproduktionen i Sverige med ca 25 procent. Bolaget har genomfört en omfattande lokaliseringsutredning som initialt resulterade i tio olika alternativa platsval. Var och en av dessa platser har utvärderats och rangordnats i enlighet med Energimyndig-

hetens klassificeringsmodell för vindkraft. Sjisjka har framträtt som ett lämpligt huvudalternativ grundat på dess storlek, vindtillgång, topografiska läge samt närhet till elnät och järnväg. Både Försvarmakten och berörd sameby har ställt sig positiva till en etablering på Sjisjka.

Lokaliseringen av de planerade vindkraftverken ska ske på lågfjället Sjisjka. Verksamhetsområdets totala areal omfattar ca 17 ha. Transport av vindkraftverken kommer att ske med järnväg fram till Lappberg station. En ny väg upp till toppen och kring vindkraftverken kommer att behöva anläggas. Elkablar kommer att förläggas i mark med anslutning till befintlig kabel vid Lappberg station.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår bl.a. följande.

Lågfjället Sjisjka är beläget ca 25 km söder om Kiruna tätort. Gränslinjen för obrutet fjäll går ca 2 km från anläggningens ytterkant. Lågfjället fungerar som Gieras samebys åretruntmarker och är en älgspaningsplats för samebyns jägare. Det är dock inte ett område av riksintresse för rennäringen. Bebyggelsen i området är sparsam. Järnvägen Malmbanan och en 130 kV kraftledning skär genom området på ett avstånd av ca 3 km öster om Sjisjkas topp i en nord-sydlig riktning.

Sjisjka ligger inom Kaitums fjällurskogsreservat. Naturreservatet är i sin helhet ett Natura 2000-område (dvs. har av Europeiska kommissionen valts ut som ett område av intresse för gemenskapen enligt rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, det s.k. art- och habitatdirektivet). Söder om området för den planerade gruppstationen ligger Kaitumälven. Älven och dess strandområden är ett område av riksintresse för naturvården och det rörliga friluftslivet. Ett mindre område i Kaitum by är ett område av riksintresse för kulturmiljövården. Sjaunia naturreservat som ingår i världsarvsområdet Lapponia ligger 8 km syd-sydväst om den planerade gruppstationen.

Konsekvenserna på vegetationen utgörs av en arealminskning av ett antal biotoper samt en förändrad hydrologi. Den botaniska påverkan som sker bedöms vara liten eller ingen och känsliga områden kan undvikas vid anläggandet. Gruppstationen hindrar inte möjligheterna att förverkliga syftet med reservatet. Påverkan på fågellivet bedöms liten eller ingen. Området Sjisjka bedöms ha liten betydelse för det rörliga friluftslivet. Både rennäring och friluftslivet kan fortsatt nyttja området och Gieras sameby har ställt sig positiv till vindkraftetableringen. Påverkan på Natura 2000-området bedöms vara ringa. Vegetationstyperna "alpina och subalpina silikatgräsmarker" samt "västlig taiga" undviks vid etableringen och byggstart kommer att ske innan fåglarnas häckningssäsong. Påverkan på landskapet existerar redan till viss del i och med befintlig vindkraftsstation och den gruvverksamhet som försiggår i områdets

närhet. Det finns en logisk koppling mellan gruppstationens produktion av elenergi och de mängder energi som konsumeras i gruvnäringen.

Ytterligare två alternativa lokaliseringar har mer utförligt presenterats men där är både Försvarsmakten och berörd sameby negativ till en etablering. De alternativa platserna har också sämre produktionsförutsättningar och mindre tillgänglig elnätscapacitet än huvudalternativet.

Miljödomstolens yttrande

Miljödomstolen har hållit huvudförhandling och syn den 23–24 november 2006. Domstolens slutsats är att den planerade gruppstationen är tillätlig enligt miljöbalken. Domstolen finner att den påverkan som anläggningen får i förhållande till de olika nationella miljömålen inte utgör något hinder mot att gruppstationen kommer till stånd. När det gäller störningar i form av buller, reflexer, skuggor och liknande är den föreslagna lokaliseringen gynnsam i jämförelse med många av de lokaliseringar på land av större vindkraftparker som kan komma i fråga utanför fjällområdet. Detsamma gäller beträffande störningar på grund av förändringar av landskapsbilden. Gruppstationen kommer att bli synlig på stora avstånd men få människor vistas inom det område där gruppstationen kommer att ge ett påtagligt intryck. Gruppstationen kommer inte att medföra negativ inverkan för rennäringen. Det ses som möjligt att genom detaljplanering anpassa anläggningen till naturvårdens intressen och genom att föreskriva lämpliga villkor kan den direkta inverkan på marken begränsas till att vara utan nämnvärd betydelse för den biologiska mångfalden i området. Med stöd av angivna försiktighetsmått talar ingenting för att florán eller faunan i området kommer att lida skada av betydelse. Särskilt tillstånd för intrång i Natura 2000-området erfordras inte.

Remissyttranden till miljödomstolen m.m.

Naturvårdsverket, Kammarkollegiet, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Svenska Naturskyddsföreningen i Norrbotten, Sveriges Ornitologiska Förening och Rolf Gustavsson har i sina yttranden till domstolen bestritt bifall till bolagets ansökan. Fiskeriverket och Gällivare kommun har ställt sig positiva till etableringen.

Kammarkollegiet har anfört bl.a. följande. Gruppstationen motverkar syftet med Kaitums fjällurskogsreservat. Naturvärdena i reservatet ligger till stor del i områdets storlek och orördhet. Hela gruppstationen kommer att synas i stora delar av landskapet och det gäller även det obrutna fjällområdet. Enligt beslut den 24 mars 1972 om förordnande till skydd av landskapsbilden i Norrbottens fjällvärd, krävs tillstånd för arbetsföretag som uppförande av ny eller ändring av befintlig byggnad för att tillgodose ett väsentligt annat ändamål än det vartill byggnaden tidigare varit använd. Vindkraftverken kommer att utgöra ett främmande inslag i landskapsbilden och få en så dominerande inverkan att det uppstår en

bestående negativ inverkan på de naturvärden som ska skyddas enligt 4 kap. 1 § miljöbalken. Markexploateringen kommer att innebära att stora fundament för vindkraftverken ska grävas ned, vägar till verken ska anläggas och kabeldiken ska grävas för att kunna lägga ned kabel i marken. Verksamheten måste därför anses medföra betydande påverkan på naturmiljön och ska tillståndsprövas enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken (ett Natura 2000-tillstånd). Ett Natura 2000-tillstånd kan dock inte tillstyrkas eftersom en gynnsam bevarandestatus inte kan bibehållas om anläggningen uppförs. Gruppstationen är otillåten även enligt 7 kap. 29 § miljöbalken då det inte saknas alternativa lösningar. En vindkraftspark på just Sjisjka kan inte i ett nationellt perspektiv vara det enda tänkbara sättet att tillgodose intresset att bygga ut vindkraften.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har anfört bl.a. följande. En gruppstation för vindkraft är en exploatering av området som står i strid med reservatets syfte om att bevara landskapets opåverkade karaktär så att urskogen och de olika fjäll- och fjällnära naturtypernas ekosystem får utvecklas naturligt. Anläggningen är heller inte förenlig med 4 kap. 1 § miljöbalken. Gruppstationen kan, vid en samlad bedömning grundad på de intressen som ska skyddas enligt 4 kap. miljöbalken, komma att påtagligt skada de natur- och kulturvärden som finns inom det tilltänkta etableringsområdet. Gränsen för obrutet fjällområde går dessutom endast ca två km väster om den planerade anläggningen och vindkraftverken kommer att vara synliga från ett mycket stort område inom det obrutna fjällområdet. En prövning av Natura 2000-tillstånd bör ske genom att gruppstationen medför en minskning av de skyddsvärda naturtyper som motsvarar gruppstationens arealmässiga omfattning. De arter som finns uppräknade i enlighet med art- och habitatdirektivet synes dock inte komma att påverkas negativt i någon större omfattning. Flera rödlistade fågelarter häckar på våtmarkerna runt lågfjället Sjisjka. Det krävs flera års studier och inventeringar för att kunna klarlägga hur de aktuella fåglarna rör sig i omgivningarna och för att säkert kunna bedöma projektets påverkan på dessa arter.

Naturvårdsverket har anfört bl.a. följande. Gruppstationen är inte förenlig med naturreservatets syfte och det är inte möjligt att ge det tillstånd som enligt reservatsföreskrifterna krävs för att vindkraftsanläggningen ska kunna uppföras. Framdragande av ledning och uppförande av luftmaster och byggnader är tillståndspliktiga åtgärder enligt länsstyrelsens beslut den 23 mars 1972 om förordnande till skydd för landskapsbilden. Tillstånd kan inte ges med hänsyn till de konsekvenser som gruppstationen kommer att få för landskapsbilden. Gruppstationen kan påverka miljön i Natura 2000-området på ett betydande sätt och det krävs Natura 2000-tillstånd. Det åligger verksamhetsutövaren att visa att den ansökta åtgärden inte kan påverka miljön i Natura 2000-området på ett betydande sätt och bolaget kan inte anses ha visat detta.

Skälen för regeringens beslut

Den svenska energipolitiken ska skapa villkor för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning som i ökad utsträckning ska baseras på förnybar energi med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat. Omställningen till ett ekologiskt ut hålligt samhälle ska underlättas. Riksdagen har antagit ett utbyggnadsmål innebärande att el producerad från förnybara energikällor ska öka med 10 TWh från 2002 års nivå till 2010 och fastställt ett planeringsmål om en årlig produktion på 10 TWh el från vindkraft 2015.

Den föreslagna lokaliseringen är med beaktande av rådande vindförhållanden och ur hälso- och miljöskyddssynpunkt lämplig och uppfyller miljöbalkens allmänna hänsynskrav om val av plats. Trots områdets höga naturvärden och områdesskydd är de alternativa lokaliseringarna mindre lämpliga sett ur ett miljömässigt helhetsperspektiv. Med beaktande av vindförhållandena samt med hänsyn till bl.a. avstånd till nätanslutning, konsekvenser för rennäringen, närliggande flygplats och Försvarsmaktens intressen uppnås ändamålet med gruppstationen med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön vid platsvalet Sjisjka.

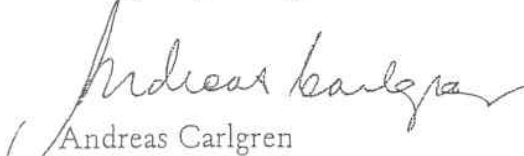
Naturvårdsverket, Kammarkollegiet och Länsstyrelsen i Norrbottens län m.fl. har ansett att bolaget inte tillräckligt väl har utrett konsekvenserna i Natura 2000-området och att ett Natura 2000-tillstånd krävs. Regeringen instämmer i remissinstansernas bedömning att tillstånd krävs. Regeringen bedömer dock att sådant tillstånd kan ges. Prövning av Natura 2000-tillståndet sker vid miljödomstolen.

Regeringen konstaterar att domstolen funnit att anläggningens art och varaktighet tillsammans med föreslagna villkor om undvikande av vegetationstyperna "alpina och subalpina silikatgräsmarker" och "västlig taiga" samt att byggnadsstart bör ske med hänsyn tagen till fåglarnas häckningssäsong, innebär att gynnsam bevarandestatus i området ska kunna upprätthållas.

Gruppstationen är enligt remissinstanserna inte förenlig med naturreservatets syfte. Tillstånd enligt naturreservatsföreskrifter och landskapsbildsförordnande prövas dock i annan ordning.

Vid den samlade bedömning som ska göras vid prövningen enligt 17 kap. miljöbalken finner regeringen att verksamheten bör tillåtas.

På regeringens vägnar

Andreas Carlgren

Christina Hörnberg Lindgren